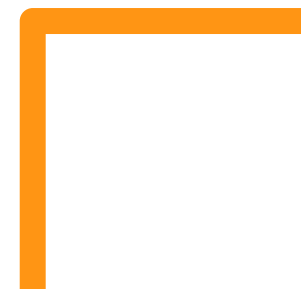
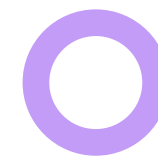
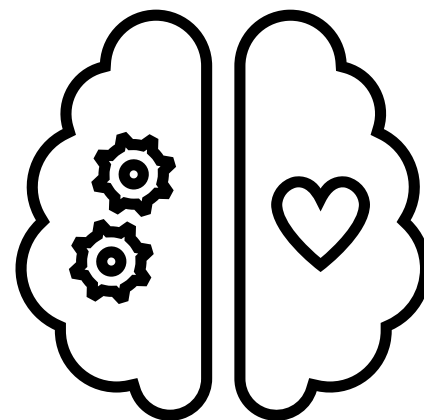
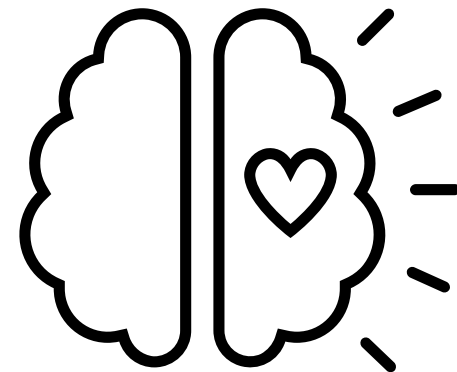

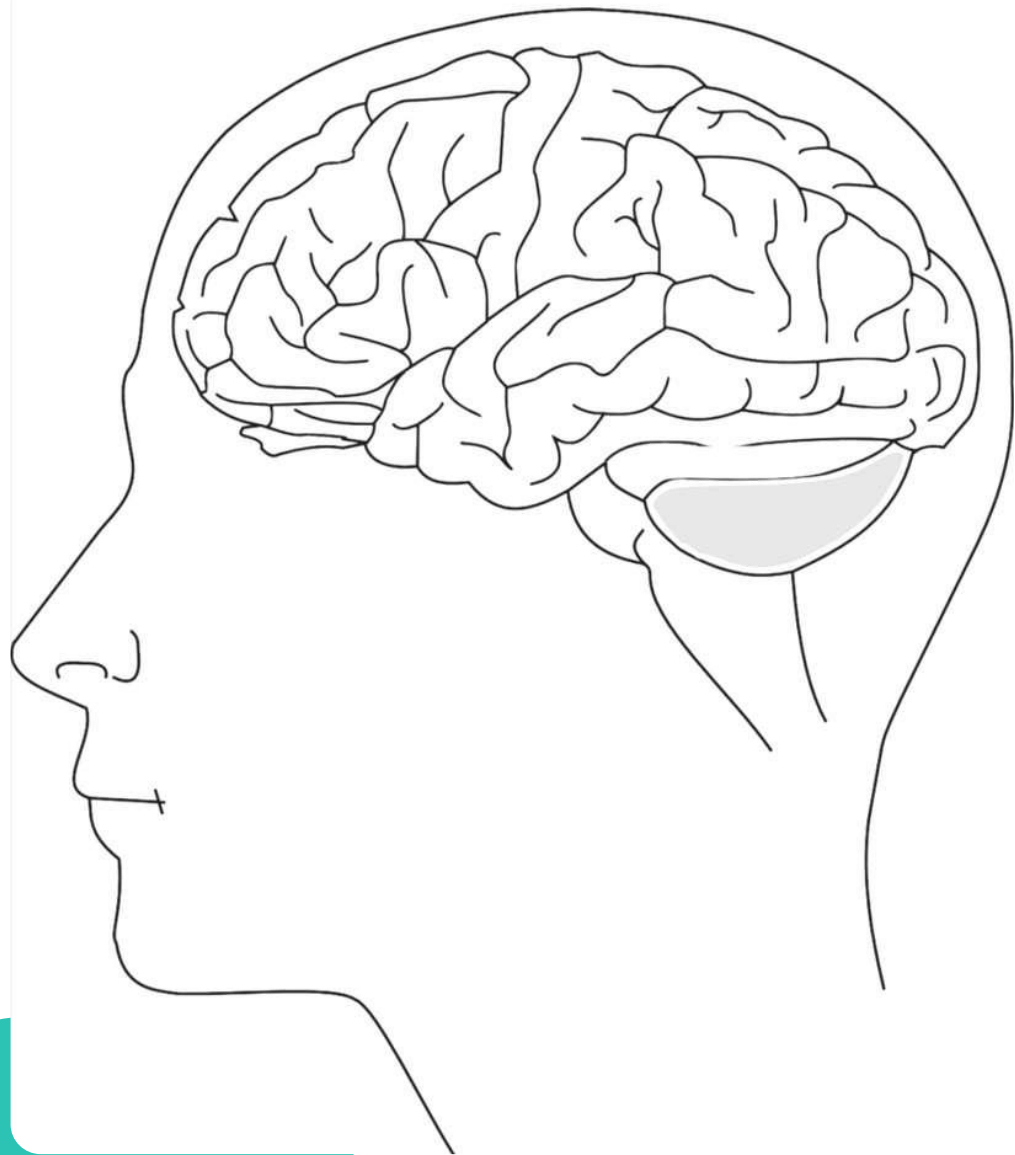

XL Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stefana Żeromskiego w Warszawie

Autor: Natalia Bawolska 2B

Jak dbać o mózg?

Czym jest mózg?

- To narząd znajdujący się wewnątrz czaszki, zbudowany z komórek nerwowych
- Jest głównym ośrodkiem kontrolującym organizm, a odpowiedzi homeostatyczne w wielu narządach mają na celu utrzymanie czynności mózgu, dlatego często mózg określa się jako **centrum dowodzenia**

Funkcje mózgu

Odbieranie bodźców
za pomocą narządów
zmysłów np. wzrok, słuch

Odczuwanie emocji
i kontrola zachowań

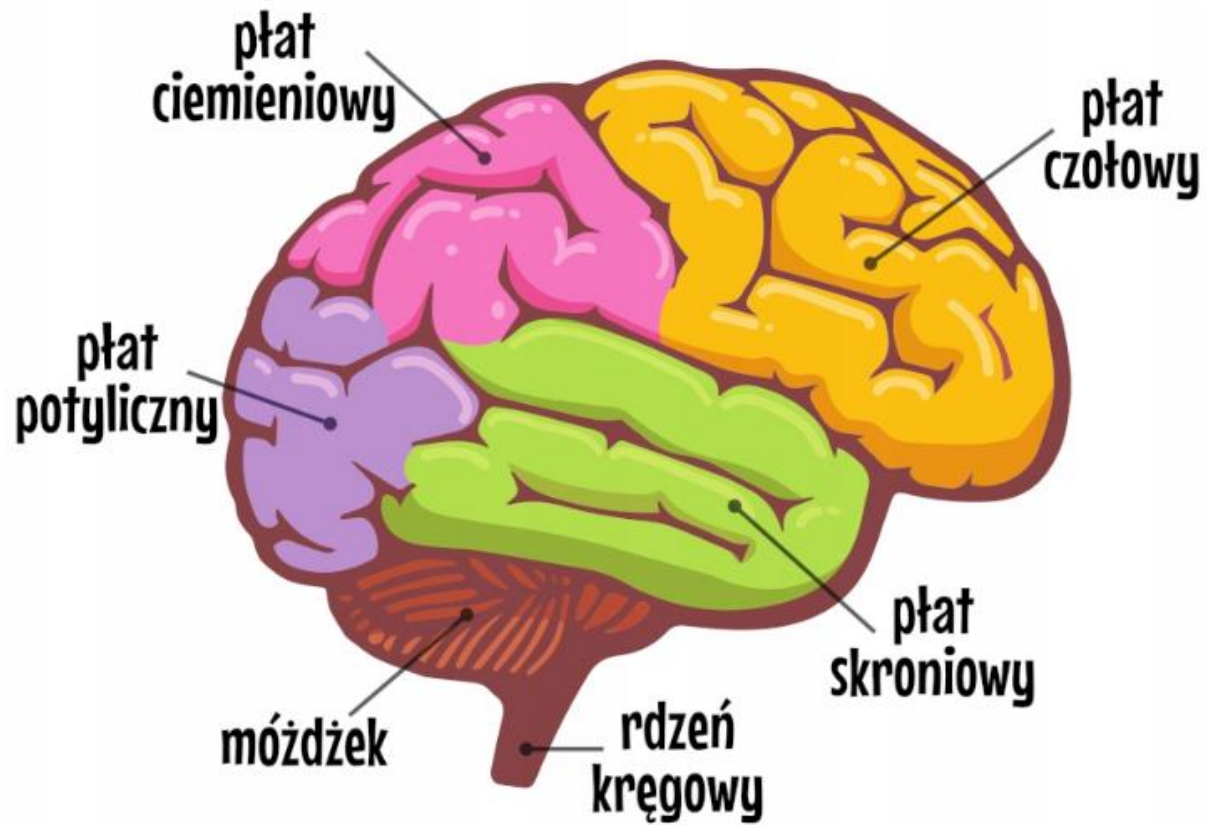

Kontrola funkcji
życiowych tj.
temperatura ciała

Umożliwia myślenie
i zapamiętywanie nowo
zdobytych informacji

Budowa mózgu

Choroby mózgu

Udar

Rak mózgu

Tętniak

Choroba
Alzheimera

Choroba
Parkinsona

Zapalenie opon
mózgowo-
rdzeniowych

I wiele innych ...

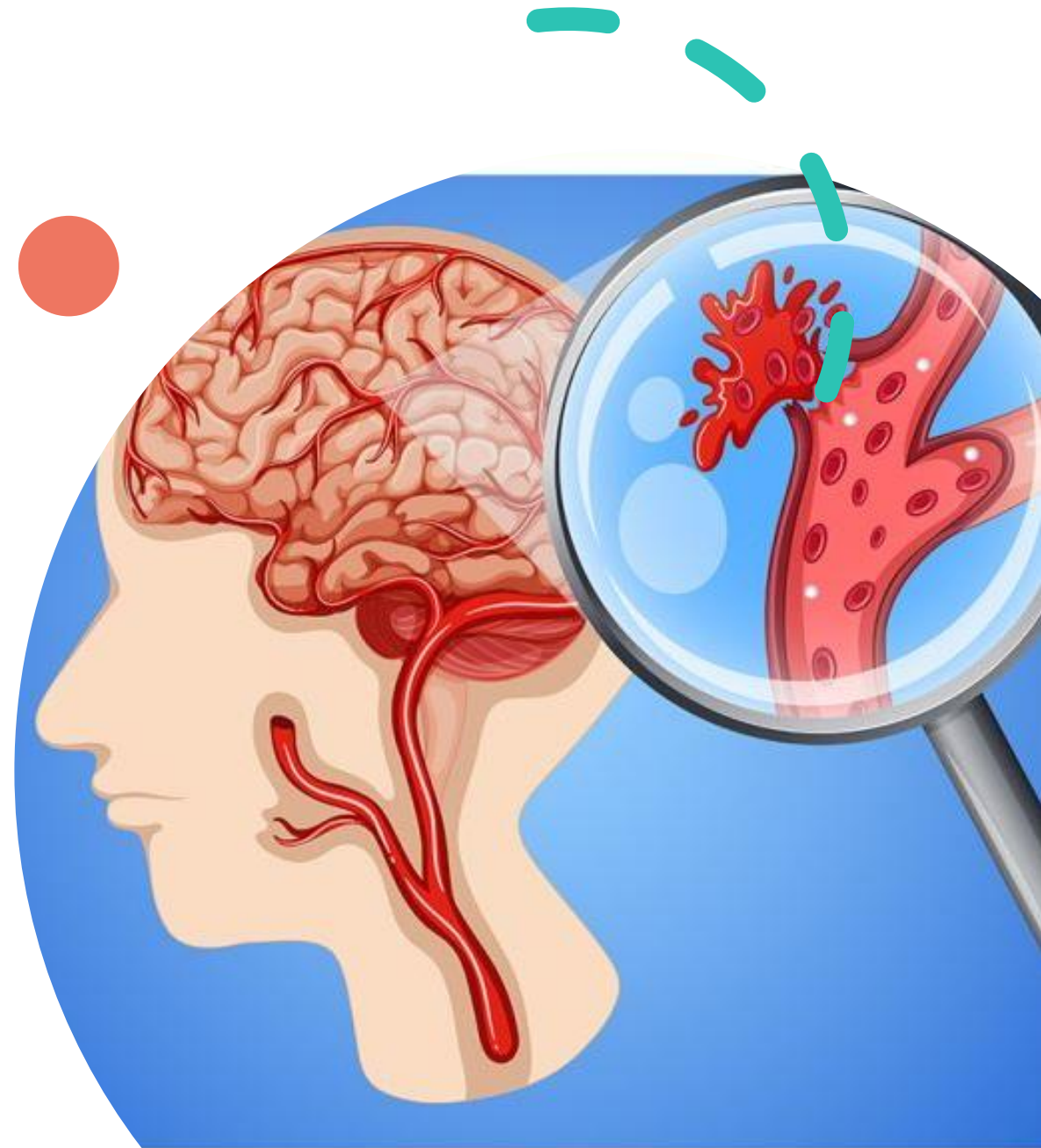
Czym jest **udar mózgu**?

zespół kliniczny charakteryzujący się nagłym wystąpieniem objawów ogniskowych lub uogólnionych zaburzeń czynności mózgu, które utrzymują się – jeśli nie spowodują wcześniej zgonu – dłużej niż 24 godziny i nie mają innej przyczyny niż naczyniowa
- definicja epidemiologów WHO

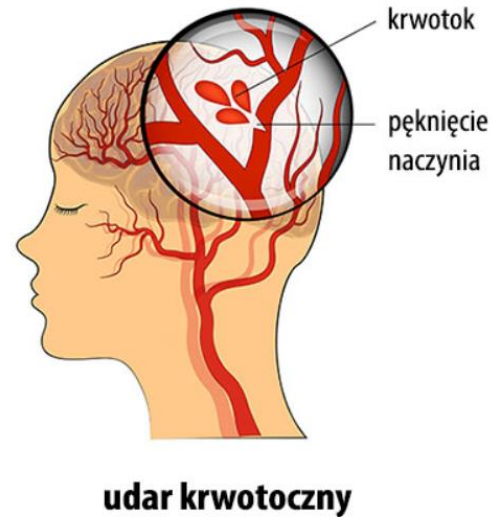
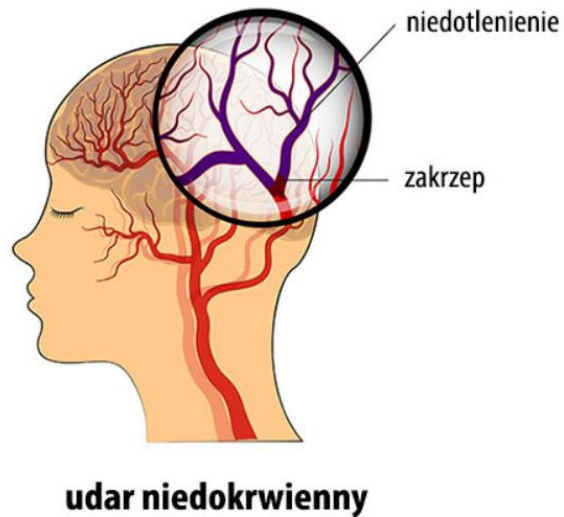
Mechanizm udaru mózgu

- W sytuacji ciągłego podwyższenia ciśnienia tętniczego (stan nazywany nadciśnieniem) może dojść do pęknięcia ścian naczyń w osłabionych obszarach i krwawienia do tkanek.
- Jeżeli pęknięcie zachodzi w mózgu nazywane jest krwotokiem mózgowym. Taki **krwotok, który może powodować utratę funkcji neurologicznych** określamy jako udar mózgu (krwotoczny)

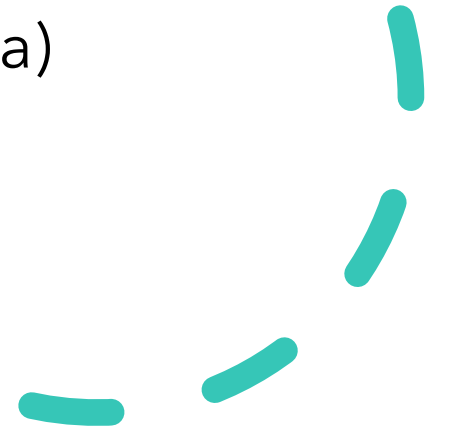

Rodzaje udarów mózgu

1. **Niedokrwienny** (zamknięcie tętnicy i ograniczenie dopływu krwi do mózgu)
2. **Krwotoczny** (krwotok śródmózgowy lub podpajęczynówkowy)
3. **Żylny** (zakrzepica zatok żylnych mózgowia)

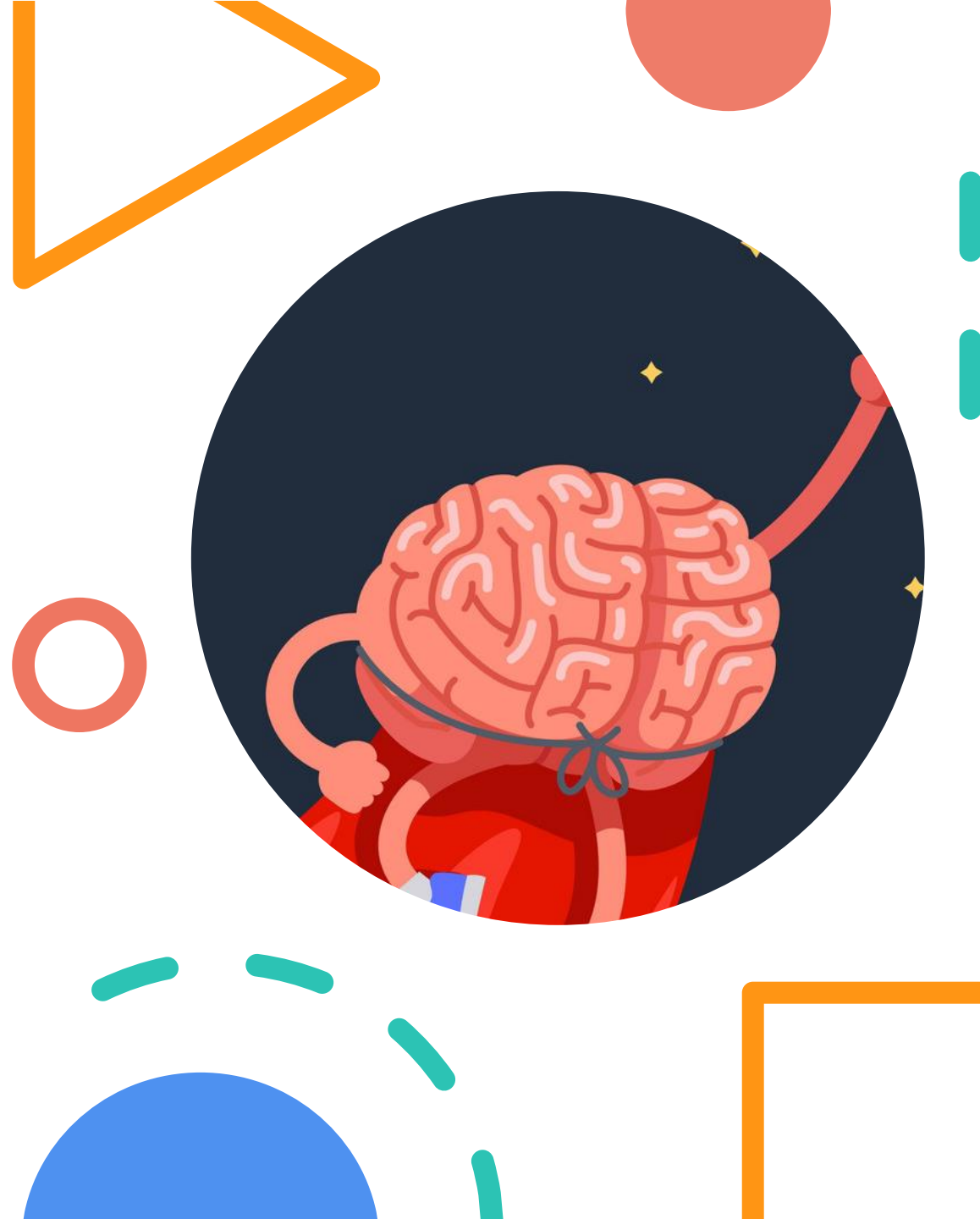
Profilaktyka udarów mózgu

🧠 Można podzielić ją na **profilaktykę pierwotną** (stosowaną, by zapobiegać udarom) oraz na **profilaktykę wtórną** (stosowaną po przebyciu udaru)

Czy udarowi mózgu można zapobiec?

🧠 Zdecydowanie **TAK!** Należy stosować **profilaktykę pierwotną**, czyli nie dopuszczać do rozwoju czynników ryzyka udaru, ograniczać ich liczbę, a jeśli już wystąpią, uzyskać nad nimi kontrolę. Pozwoli to na zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia pierwszego udaru, ale także może zapobiec poważniejszym powikłaniom i nawrotom choroby.

Dieta w profilaktyce pierwotnej udaru mózgu

- Ograniczenie spożycia soli
- Wybieranie żywności o niskim i średnim indeksie glikemicznym
- Ograniczenie pokarmów bogatych w nasycone kwasy tłuszczowe
- Zwiększenie ilości pokarmów bogatych w wielonienasycone kwasy tłuszczowe
- Unikanie alkoholu

Czynniki ryzyka - podział

Zwykle dzieli się je na takie, nad którymi człowiek nie ma kontroli (niemodyfikowalne), i na takie, które mogą być kontrolowane (modyfikowalne).

Czynniki ryzyka niemodyfikowalne

- Płeć
- Wiek
- Przypadki wczesnego występowania chorób sercowo-naczyniowych w rodzinie (uwarunkowania genetyczne)

Czynniki ryzyka modyfikowalne

- Palenie papierosów
- Nadużywanie alkoholu
- Otyłość
- Siedzący tryb życia
- Nieleczone nadciśnienie
- Cukrzyca

5 rzeczy, które możesz zrobić, by uniknąć udaru

Mierz
ciężnienie krwi

Utrzymuj prawidłową
masę ciała

Bądź aktywny

Rzuć palenie

Nie nadużywaj
alkoholu

materiał Polskiego Towarzystwa Neurologicznego

Lepiej zapobiegać niż leczyć

Powikłania po wystąpieniu udaru:

- niepełnosprawność ruchowa,
- zaburzenia poznawcze (np. pamięci czy koncentracji),
- zaburzenia emocjonalne (np. depresja lub stany maniakalne),
- problemy ogólnoustrojowe (np. powstawanie odleżyn, kłopoty z układem moczowym, zapalenia płuc)

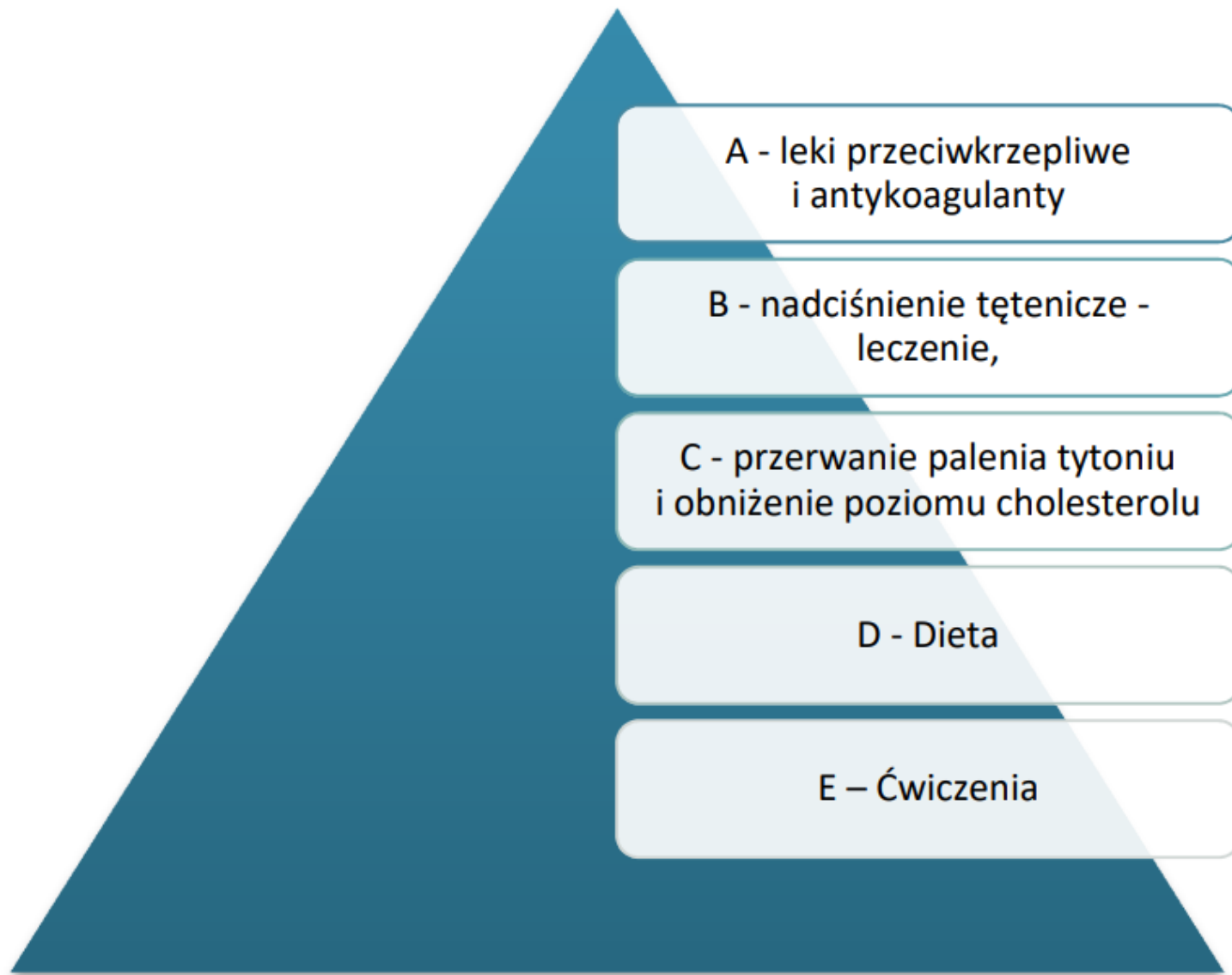
Profilaktyka wtórna

U pacjentów po udarze mózgu nadal ogranicza się czynniki ryzyka, jednak wprowadzone jest także **leczenie specjalistyczne** takie jak:

- 🧠 leczenie przeciwplatek (stosowanie kłopidogrelu, kwasu acetylosalicylowego itd.),
- 🧠 leczenia przeciwkrzepliwe
- 🧠 leczenie operacyjne zmian zakrzepowych w tętnicach szyjnych

Czynniki modyfikowalne w zakresie profilaktyki wtórnej

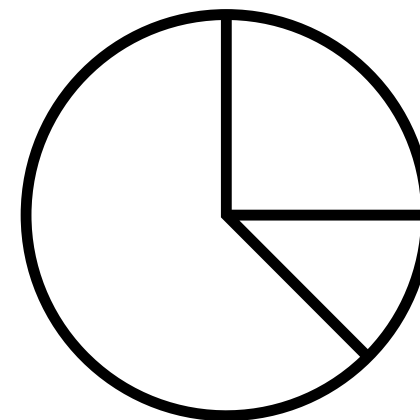
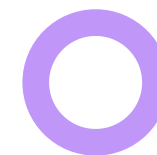
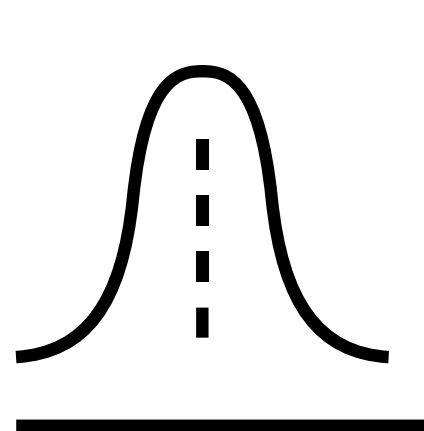
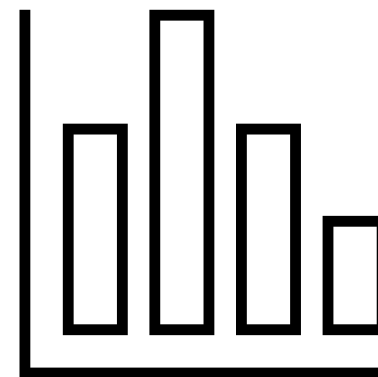

Dieta w profilaktyce wtórnej udaru mózgu

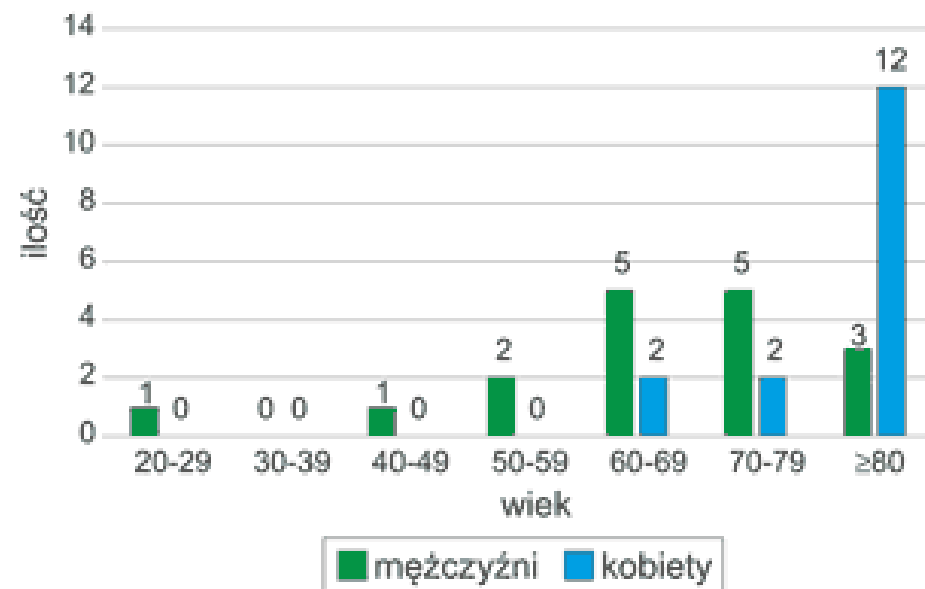
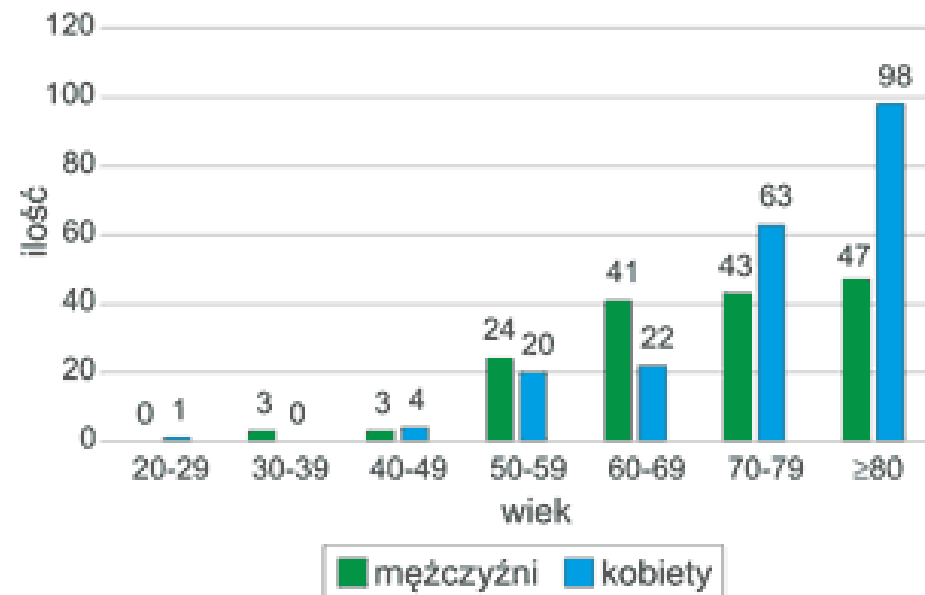
- Powinna być skonsultowana ze specjalistami tj. neurologopedą, dietetyk
- Najczęściej jednak zalecane są: chude mięsa i ryby, orzechy, oleje roślinne, kasze, ryże, makarony, niskosodowa woda mineralna oraz warzywa i owoce

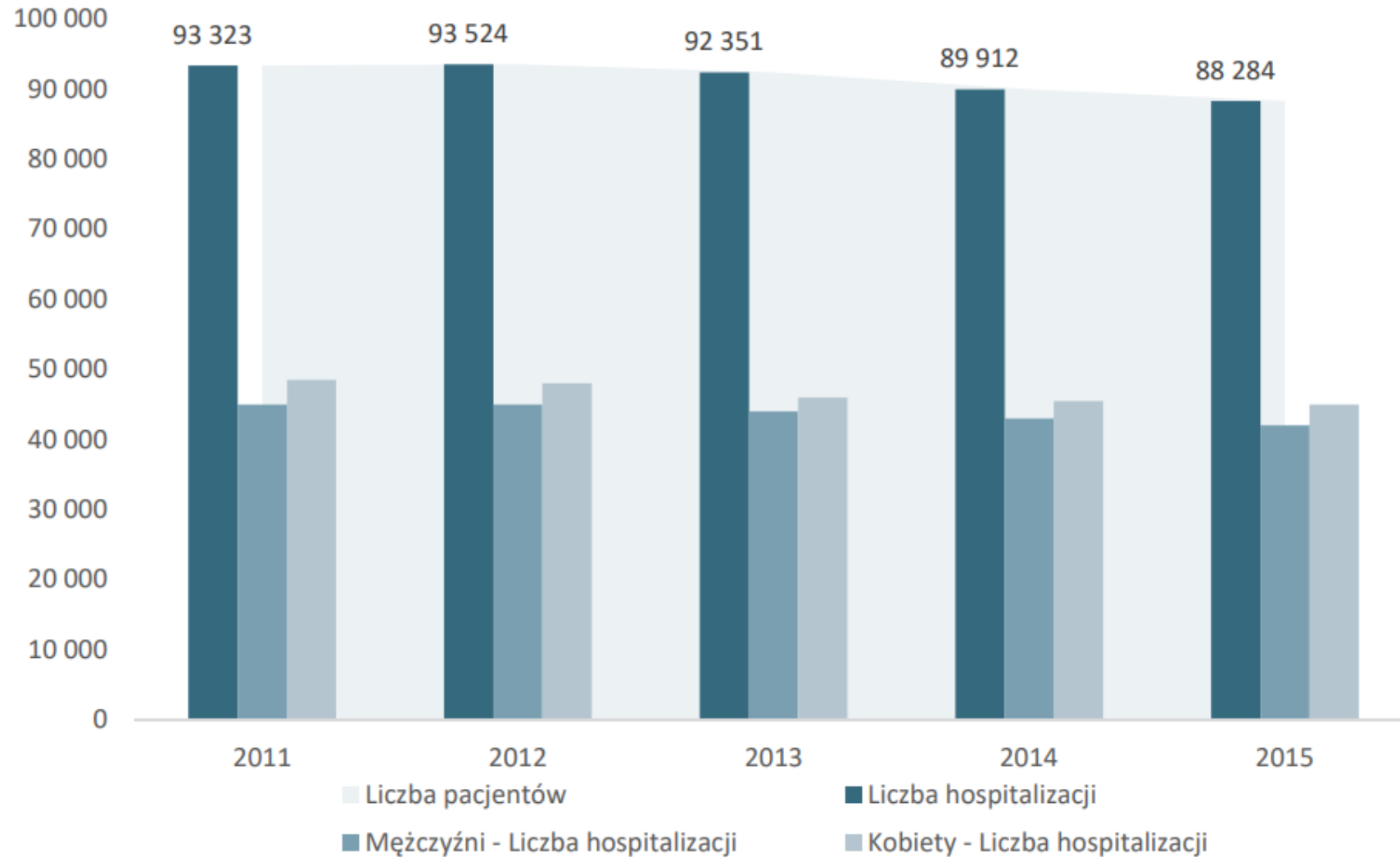
Co o udarach
mówią liczby?

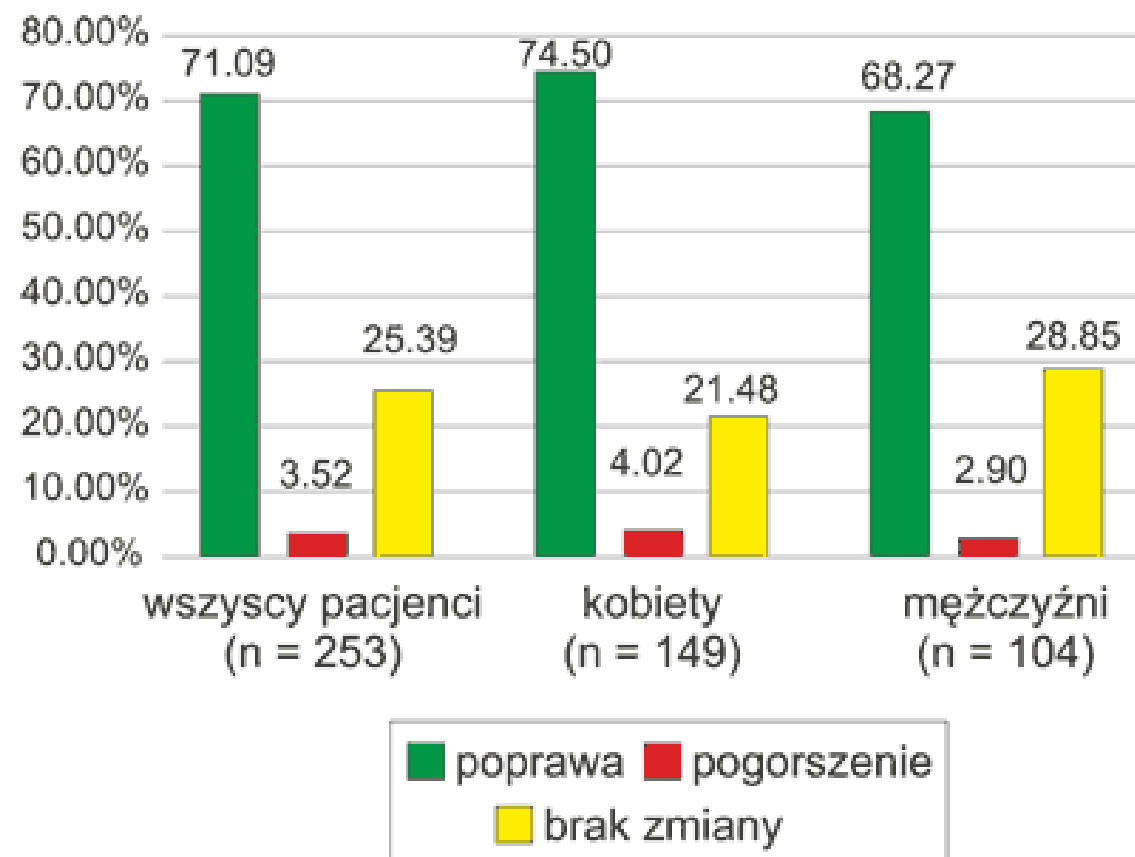
Zapadalność na udar niedokrwienny i krwotoczny w zależności od wieku i płci

Liczba pacjentów i hospitalizacji w Polsce - dane NFZ z lat 2011-2015

Stan neurologiczny pacjentów udarowych ocenianych wg skali NIHHS

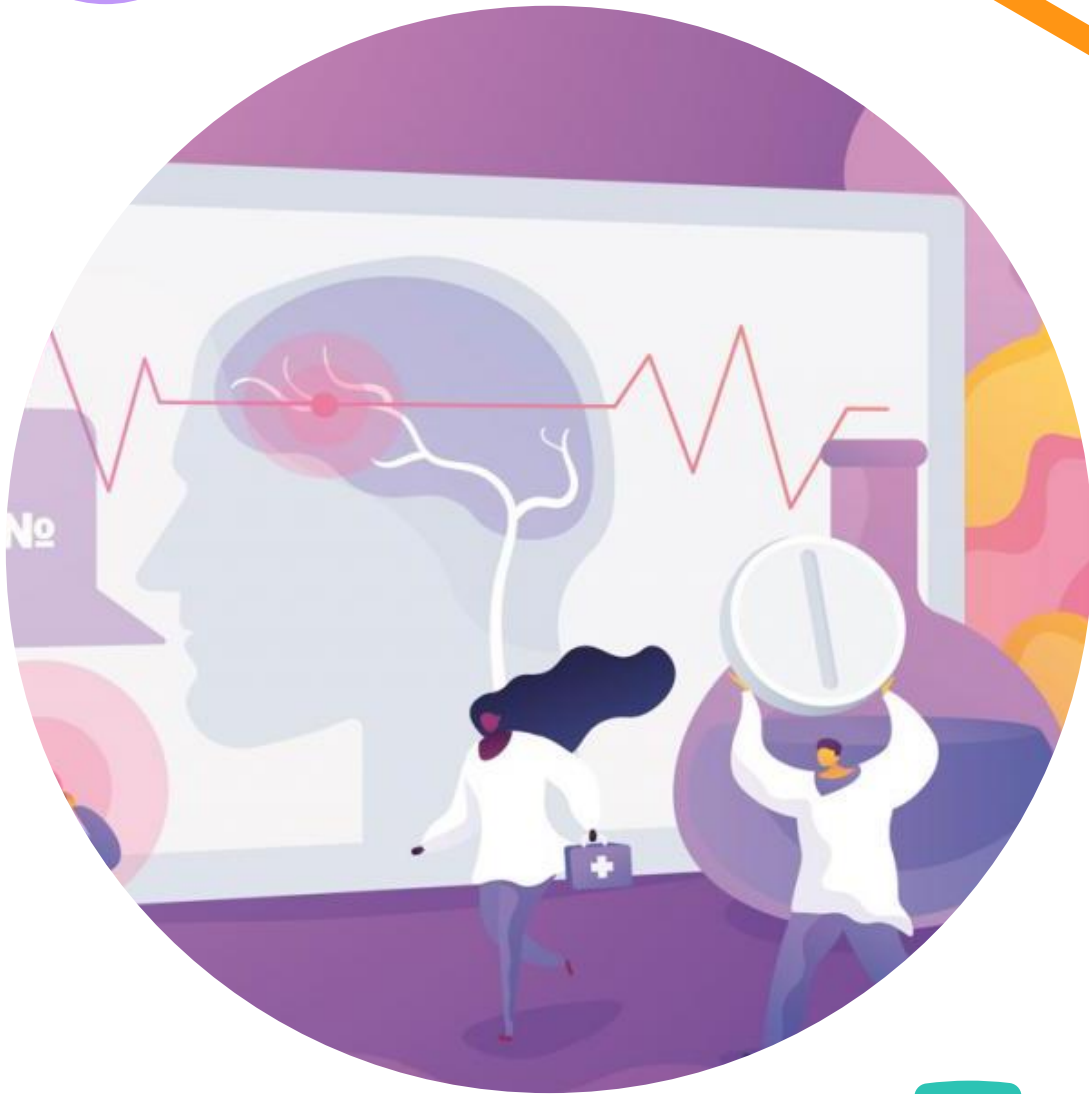

Z udarem na TY

🧠 W Polsce organizowanych jest wiele akcji społecznych popularyzujących wiedzę na temat udarów. Jedną z nich jest kampania edukacyjna Zapobiegam.pl. W ramach niej można wykonać test ryzyka wystąpienia udaru czy skorzystać z Planu dla Zdrowia przygotowanego przez ekspertów.

Warto wiedzieć!

29 października obchodzony jest
Światowy Dzień Udaru Mózgu

Bibliografia

- Fizjologia człowieka. Zintegrowane podejście Wydawnictwo Lekarskie PZWL
Autor:Dee Unglaub Silverthorn
- <https://wsjp.pl/haslo/podglad/20866/mozg/4290634/narzad>
- <https://www.cognifit.com/pl/pl/brain>
- https://www.ceestahc.org/pliki/nasze_publicacje/programy_zdrowotne/profilaktyka_wtorna_udarow_2016.pdf
- https://ptfarm.pl/pub/File/FP/1_2009/07%20udar%20mozgu.pdf
- file:///C:/Users/60190583/Downloads/ULOTKA_Profilaktyka_udaru_m%C3%B3zgu.pdf
- https://journals.viamedica.pl/polski_przeglad_neurologiczny/article/viewFile/20071/15774
- <https://www.czytelniamedyczna.pl/6889,analiza-czynniklw-ryzyka-i-charakterystyka-kliniczna-pacjentlw-z-udarem-mlzgu-ho.html>
- <https://www.wapteka.pl/blog/artikul/udar-mozgu-udar-niedokrwienny-jakie-sa-przyczyny-objawy-i-leczenie>
- <https://pluscard.com.pl/dieta/dieta-po-udarze-mozgu/>

